

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Pasvalio rajono savivaldybės tarybai

Pasvalio rajono savivaldybės administracijai

IŠVADA

DĖL PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI ILGALAIKĘ PASKOLĄ INVESTICIJŲ PROJEKTAMS FINANSUOTI

2022 m. birželio 8 d. Nr. AI-5
Pasvalys

TURINYS

IŽANGA.....	2
VERTINIMO APIMTIS IR METODAI	3
VERTINIMO REZULTATAI	4
1. Paskola atitinka teisės aktuose nustatytą skolinimosi paskirtį.....	4
2. Paskolų dydis neviršys Savivaldybės skolos limito.....	6
3. Savivaldybės 2022 metų grynojo skolinimosi limitas leidžia skolintis.....	6
4. Savivaldybės įsiskolinimo pokyčiai	7
VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ	7
AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ.....	8
IŠVADA.....	8

IŽANGA

Savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos ir skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetinais metais) paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniams įsipareigojimams vykdyti¹.

Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatyme² numatyta išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija – sprendimų dėl Savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis ir garantijų teikimo už Savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis priėmimas, laikantis Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų skolos, skolinimosi bei garantijų limitų ir gavus Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą.

Savivaldybių skolinimosi limitai nustatomi kiekvienais metais Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu.

Savivaldybių skolos ir skolinimosi limitų taikymo tvarką reglamentuoja Vyriausybės patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės³.

Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) yra subjektas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Pasvalio rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas, rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės paskolų ėmimo⁴.

Vykdydama Vietos savivaldos įstatymo ir Tarnybos nuostatų⁵ reikalavimus, Tarnyba įvertino⁶ Savivaldybės galimybę imti ilgalaikes paskolas investicijų projektams finansuoti.

Vertinamuoju ir vertinimo atlikimo laikotarpiu Savivaldybės administracijos direktoriumi dirba Povilas Balčiūnas. Savivaldybės skolų apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Finansų skyrius, kurio vedėja vertinamuoju ir vertinimo atlikimo metu dirba Dalė Petrėnienė.

Su išvada galima susipažinti Savivaldybės interneto svetainėje www.pasvalys.lt

¹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 10 str. 1 d. 1 p.

² Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 2 d. 28 p.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 “Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 1 d. 3 p.

⁵ Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos nuostatų, patvirtintų Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2022-02-23 sprendimu Nr. T1-44, 12.3 p.

⁶ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos 2022 m. gegužės 18 d. raštas Nr. ARB-845 „Dėl išvados pateikimo“.

VERTINIMO APIMTIS IR METODAI

Vertinimo tikslas – išanalizuoti Savivaldybės galimybę prisiimti ilgalaikius finansinius įsipareigojimus: paimti 416,4 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą iš palankiausia pasiūlymą pateikusių komercinio banko investicijų projektams finansuoti, neviršijant skolinimosi limitų bei pateikti išvadą Savivaldybės tarybai.

Vertinamas subjektas – Savivaldybės administracija, juridinio asmens kodas – 188753657, adresas – Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys.

Vertinamas laikotarpis – 2022 metai, o investicijų projektų statybos rangos sutartys – nuo jų pradžios.

Vertinimo kriterijai. Skolinimosi teisėtumas vertinamas analizuojant atitiktį teisės aktams, reglamentuojantiems Savivaldybės skolinimąsi 2022 metais:

- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymui⁷;
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymui⁸;
- Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymui⁹;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoms Savivaldybių skolinimosi taisyklėms¹⁰;
- Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniam įstatymui¹¹.

Siekiant vertinimo tikslams gauti reikalingus įrodymus, atlikta:

- Savivaldybės veiklos, apskaitos, ataskaitų rengimo skolinių įsipareigojimų srityje vidaus kontrolės tyrimas;
- paskolų gavimo ir grąžinimo ūkinių operacijų bei paskolų likučių tikrinimas;
- ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalies tikrinimas;
- Savivaldybės skolos pokyčių analizė;
- projektų, kuriems imamos paskolos, finansavimo vertinimas.

Vertinimo metu buvo analizuojami duomenys, pateikti Savivaldybės administracijos:

- Savivaldybės Skolinių įsipareigojimų 2021 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje, forma Nr. 3-sav;
- Savivaldybės Mokėtinų ir gautinų sumų 2021 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. kovo 31 d. ataskaitose;
- Savivaldybės administracijos Finansų skyriaus Išdo buhalterinės apskaitos dokumentuose;

⁷ Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

⁹ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2021-12-14 Nr. XIV-745 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 “Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹¹ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289.

– Savivaldybės administracijos vykdomi investicijų projektai „Pasvalio rajono savivaldybės administracinio pastato energinio efektyvumo didinimas“, „Pasvalio kultūros centro infrastruktūros modernizavimas“, „Bibliotekų tinklo patrauklios aplinkos sukūrimas“ ir pateiktos statybos rangos sutartys.

Vertinimas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad analizuotose ataskaitose ir pateiktuose dokumentuose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybė skolinasi laikydamasi teisės aktų reikalavimų. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl to, kad netikrinome visų (100 proc.) skolinimosi ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą. Rengiant šią išvadą buvo vadovaujama nuostata, kad pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus. Vertinimo įrodymai gauti taikant dokumentų tikrinimo, skaičiavimo ir analitinės procedūras. Šis vertinimas neapima statybos rangovų, vykdančių investicijų projektus, parinkimo procedūrų.

VERTINIMO REZULTATAI

1. Paskola atitinka teisės aktuose nustatytą skolinimosi paskirtį

Savivaldybės administracijos pateiktais duomenimis, 416,4 tūkst. Eur ilgalaikė paskola bus naudojama investicijų projektams:

„Pasvalio kultūros centro infrastruktūros modernizavimas“ – 221,0 tūkst. Eur;

„Bibliotekų tinklo patrauklios aplinkos sukūrimas“ – 100 tūkst. Eur;

„Pasvalio rajono savivaldybės administracinio pastato energinio efektyvumo didinimas“ – 95,4 tūkst. Eur.

Pasvalio kultūros centro infrastruktūros modernizavimas atliekamas etapais, įgyvendinant 2008 m. investicijų projektą. Pastato rekonstrukcijos darbai atliekami pagal Savivaldybės administracijos ir rangovo pasirašytą 1699,4 tūkst. Eur rangos sutartį¹². Iki 2022-06-01 pagal minėtą sutartį rangovui už atliktus darbus pagal pateiktas sąskaitas – faktūras sumokėta 1222,0 tūkst. Eur.

Savivaldybės 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane¹³ priemonei (7.1.2.06) „Pasvalio kultūros centro pastato rekonstrukcija“ 2022 metams numatytas finansavimas iš paskolų 50,0 tūkst. Eur, iš Savivaldybės biudžeto lėšų – 385,0 tūkst. Eur.

¹² Statybos rangos sutartis 2020-07-03 Nr. ASR-387 Pasvalio rajono savivaldybės administracija ir rangovas UAB „Svalex“; 2022-03-18 papildomas susitarimas Nr.17 prie 2020-07-03 rangos sutarties Nr. ASR-387“.

¹³ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2022-02-23 sprendimas Nr. T1-27 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės 2022-2024 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

Pastebėjimas. Savivaldybės administracija investicijų projekto „Pasvalio kultūros centro infrastruktūros modernizavimas“ įgyvendinimui numato panaudoti 221,0 tūkst. Eur paskolos lėšų, tačiau Savivaldybės taryba, tvirtindama Savivaldybės 2022-2024 metų strateginį veiklos planą, šio projekto finansavimui numatė tik 50,0 tūkst. Eur skolintų lėšų.

Pasvalio Mariaus Katiliškio bibliotekos modernizavimas vykdomas pagal 2005 metų investicijų projektą „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos, adresu Vytauto Didžiojo a. 7, Pasvalyje, infrastruktūros modernizavimas“, kuriam yra pritarusi Savivaldybės taryba¹⁴. Projektas vykdomas etapais. Savivaldybės administracija, gavusi Savivaldybės tarybos pritarimą¹⁵, pateikė paraišką „Tarptautinis bibliotekų tinklas patrauklios aplinkos sukūrimui ir pažeidžiamų grupių socialinės sanglaudos stiprinimui“ projekte Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programos finansavimui gauti ir dalyvauti vadovaujančio partnerio teisėmis ir gavo 268,2 tūkst. Eur finansavimą projekto įgyvendinimui¹⁶. Pasikeitus politinei situacijai, projekto įgyvendinimas nutrūko, ir skirtos lėšos nebuvo panaudotos. Investicijų projekto įgyvendinimui pasirašyta rangos sutartis¹⁷, kurios bendra sutartinė vertė (įskaitant kainų indeksavimą) – 935,6 tūkst. Eur. Iki 2022-06-01 pagal minėtą sutartį rangovui už atliktus darbus pagal pateiktas sąskaitas – faktūras sumokėta 804,9 tūkst. Eur.

Savivaldybės 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane¹⁸ priemonei (7.1.2.06) „Bibliotekų tinklas patrauklios aplinkos sukūrimui“ 2022 metams numatytas finansavimas iš paskolų 100,0 tūkst. Eur, iš Savivaldybės biudžeto lėšų – 85 tūkst. Eur.

Investicijų projektui „*Pasvalio rajono savivaldybės administracinio pastato energinio efektyvumo didinimas*“ pritarė Savivaldybės taryba¹⁹. Investicijų projekto įgyvendinimui pasirašyta rangos sutartis²⁰ 781,4 tūkst. Eur sumai. Sutarties galiojimo terminas iki 2022 m. rugpjūčio 20 d., pratęsimas nenumatytas. Iki 2022-06-01 pagal minėtą sutartį rangovui už atliktus darbus pagal pateiktas sąskaitas – faktūras sumokėta 479,5 tūkst. Eur.

¹⁴ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2005 m. gegužės 11 d. sprendimas Nr. T1-168 „Dėl Pasvalio rajono bibliotekų pastatų renovacijos“.

¹⁵ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T1-98 „Dėl pritarimo projekto paraiškos teikimui“.

¹⁶ Jungtinio techninio sekretoriato 2019-12-13 raštas Nr. P-1592.

¹⁷ Statybos rangos sutartis 2018 m. gegužės 21 d. Nr. ASR-324 Pasvalio rajono savivaldybės administracija ir rangovas UAB „Svalex“; 2022 m. susitarimas Nr. 12 „Dėl 2018 m. gegužės 21 d. Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos pastato, esančio Vytauto Didžiojo a. 7, Pasvalyje, rekonstravimo darbų sutarties Nr. ASR-324 pakeitimo“.

¹⁸ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2022-02-23 sprendimas Nr. T1-27 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės 2022-2024 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

¹⁹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2020-10-28 sprendimas Nr. T1-207 „Dėl pritarimo projektų rengimui pagal savivaldybių pastatų fondo finansinę priemonę“.

²⁰ Statybos rangos sutartis 2021 m. rugpjūčio 20 d. Nr. ASR-398 Pasvalio rajono savivaldybės administracija ir rangovas UAB „Svalex“; papildomas susitarimas 2021 m. lapkričio 23 d. Nr. 1.

Savivaldybės 2022-2024 metų strateginiame veiklos plane²¹ priemonei (7.1.2.04.01) „Savivaldybės pastato renovacija“ 2022 metams numatytas finansavimas iš paskolų 426,0 tūkst. Eur, iš Savivaldybės biudžeto lėšų – 80 tūkst. Eur.

2. Paskolų dydis Savivaldybės skolos limito

Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – Įstatymas) savivaldybių skolos ir skolinimosi limitų dydžius 2022 metams²². Rodiklis, pagal kurį skaičiuojamas savivaldybių skolos limitas – Įstatymo 5 priede nurodytos prognozuojamos savivaldybės biudžeto pajamos – 18 015,0 tūkst. Eur (toliau – Skolinimosi rodiklis).

Savivaldybės skolos limitas, į kurį įskaitomi visi priiinti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai gražinti kreditoriams lėšas pagal pasirašytas paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 60 procentų Skolinimosi rodiklio, t. y. 10809,0 tūkst. Eur.

Savivaldybės priiinti skoliniai įsipareigojimai pagal visus įsipareigojamuosius dokumentus, įskaičiuojami į skolos limitą, 2022 m. gegužės 31 d. sudarė 2 526,7 tūkst. Eur, kas sudarė 14,0 procentų Skolinimosi rodiklio.

Planuojama imti 416,4 tūkst. Eur paskolų suma investicijų projektams finansuoti Savivaldybės skolą padidins iki 2 943,1 tūkst. Eur, t. y. iki 16,3 procentų Skolinimosi rodiklio ir tai neviršys Savivaldybei nustatyto skolos limito.

Savivaldybės skolos limitas leidžia Savivaldybei imti ilgalaikę 416,4 tūkst. Eur paskolą.

3. Savivaldybės 2022 metų grynojo skolinimosi limitas leidžia skolintis

Be papildomų apribojimų Savivaldybė 2022 metais gali skolintis 1,5 procento nuo planuojamų įvykdyti įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus²³. Savivaldybės tarybos patvirtintame 2022 metų Savivaldybės biudžete²⁴ numatyta gražinti 572,5 tūkst. Eur ilgalaičių paskolų ir 8,1 tūkst. Eur – kitų skolinių įsipareigojimų (lizingo).

²¹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2022-02-23 sprendimas Nr. T1-27 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės 2022-2024 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

²² Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (2021 m. gruodžio 14 d. Nr. XIV-745, aktuali redakcija), 13 str. 1 d. 1 p.

²³ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo (2021 m. gruodžio 14 d. Nr. XIV-745, aktuali redakcija), 13 str. 1 d. 2 p.

²⁴ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2022-02-23 sprendimas Nr. T1-25 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės 2022 metų biudžeto patvirtinimo“.

Savivaldybės grynojo metinio skolinimosi rodiklis – 870,9 tūkst. Eur ((572,5 tūkst. Eur + 8,1 tūkst. Eur) x 1,5).

Savivaldybės 2022 metų grynojo metinio skolinimosi limitas leidžia Savivaldybei imti ilgalaikę 416,4 tūkst. Eur paskolą.

4. Savivaldybės įsiskolinimo pokyčiai

Įstatymas numato, kad Savivaldybės 2023 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2022 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinas sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti)²⁵.

Savivaldybės įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) 2022 m. sausio 1 d. – 431,5 tūkst. Eur, 2021 m. balandžio 1 d. – 2 385,3 tūkst. Eur (iš jų 1 465,2 tūkst. Eur – neišmokėtas darbo užmokestis ir VSD įmokos už kovo mėn.).

Atkreipiame dėmesį į riziką, kad įsiskolinimui augant, Savivaldybė gali neužtikrinti 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 3 dalies reikalavimo.

VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ

Savivaldybės administracija yra atsakinga už pateiktų dokumentų ir duomenų tikrumą bei teisingumą. Atliekant vertinimą buvo vadovaujama nuostata, kad pateikti dokumentai ir duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus, o rangovai investicijų projektų įgyvendinimui parinkti ir statybos rangos sutartys pasirašytos vadovaujantis Viešojo pirkimo įstatymu ir kitais teisės aktais.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už įstatymų, Vyriausybės ir Savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimą; Savivaldybės vardu priimtų skolinių įsipareigojimų vykdymą, paimtų paskolų naudojimą teisės aktų nustatyta tvarka ir pagal paskirtį; savalaikį atsiskaitymą su darbuotojais, mokesčių administravimo įstaigomis, visų rūšių energijos ir kitų darbų, paslaugų bei prekių tiekėjais; programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą.

²⁵ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 str. 3 d.

AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ

Mūsų tikslas yra, atlikus vertinimą, gauti pakankamą užtikrinimą ir pateikti išvadą Savivaldybės tarybai, kurioje išreiškiama nuomonė dėl Savivaldybės galimybės prisiimti ilgalaikius finansinius įsipareigojimus investicijų projektams finansuoti.

Vertinimas atliktas taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, jog Savivaldybė skolindamasi nepažeis teisės aktais nustatytų skolinimosi limitų.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Pasvalio rajono savivaldybės interneto tinklapyje adresu: <https://www.pasvalys.lt/data/public/uploads/2018/03/auditoriaus-atsakomybe.pdf>

Šis apibūdinimas yra sudedamoji išvados dalis.

IŠVADA

Pasvalio rajono savivaldybės skolos ir grynojo metinio skolinimosi limitai leidžia Savivaldybei 2022 metais prisiimti ilgalaikius finansinius 416,4 tūkst. Eur įsipareigojimus.

Savivaldybės administracijos nurodyta planuojamų ilgalaikių paskolų panaudojimo paskirtis atitinka teisės aktuose nustatytas skolinimosi sąlygas – investicijų projektams finansuoti.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė